

CĂLĂTORIE DE DOCUMENTARE ÎN S.U.A. (1988)

În baza acordului bilateral încheiat între Academia de Științe Sociale și Politice și International Research and Exchanges Board (IREX), între 25 mai și 23 august 1988 am întreprins o călătorie de documentare în Statele Unite ale Americii, programul fiind subvenționat de IREX. În cadrul temei alese pentru documentare — intitulată „Populațiile și civilizațiile din Europa de Est și Sud-Est în epoca migrațiilor și în evul mediu” — am urmărit cu prioritate mai multe probleme legate de contactele spațiului românesc carpatodunărean cu Imperiul bizantin, cnezatele rusești, țaratul bulgar, Ungaria, Polonia și Lituania, migrațiile pecenegilor, cumianilor și mongolilor în arealul nord-dunărean în secolele IX — XIII, natura raporturilor dintre sedentari și nomazi, reprezentările sud-estului Europei în izvoarele cartografice medievale etc. În conexiune cu aceste probleme mi-am propus să depășesc informații noi sau insuficient valorificate despre români și celelalte populații din estul și sud-estul Europei în sursele narative, diplomatice și cartografice, parcurgerea literaturii de specialitate apărută în ultimii ani în Occident referitoare la perioada migrațiilor și la evul mediu din răsăritul Europei și din Peninsula Balcanică, precum și reperarea materialelor arheologice păstrate în muzeele americane legate de civilizațiile din zonele amintite ale vechiului continent. Potrivit programului avizat de conducerea Academiei de Științe Sociale și Politice de comun acord cu International Research and Exchanges Board încă în urmă cu doi ani și definitivat la sediul fundației din Princeton / New Jersey împreună cu d-na Joyce Mc Keeman, drept centre pentru efectuarea documentării au fost stabilite orașele Washington, Los Angeles, Cambridge-Boston și New York.

Având în vedere marile disponibilități de documentare pe care le oferă capitala Statelor Unite, perioada cea mai întinsă a stagiului de documentare — de la 27 mai la 17 iulie — a fost rezervată acesteia. Eficiența maximă a muncii de colectare a materialului informativ am avut-o la Biblioteca Congresului și la Dumbarton Oaks — Center for Byzantine Studies.

Biblioteca Congresului are renumele de a fi cea mai mare bibliotecă din lume, cuprinzând, potrivit unor estimări recente, circa 83 milioane piese, dintre care 20 milioane cărți, 36 milioane manuscrise și 4 milioane hărți și atlase. Depistarea materialelor intrate în posesia bibliotecii în ultimele două decenii presupune familiarizarea cu sistemul computerelor, larg proliferat în întreaga rețea de biblioteci publice din S.U.A., care permite o informare rapidă și eficientă în legătură cu toate publicațiile aflate în patrimoniul lor. Fonduri foarte ample din Biblioteca Congresului privesc și istoria spațiului românesc din cele mai vechi timpuri până în epoca contemporană, ele fiind compuse, între altele, din colecții rare de incunabile și de izvoare medievale narative și diplomatice, precum și din literatura de specialitate aferentă elaborată de istoricii români și străini, mai vechi sau mai noi, reprezentanți ai unor curente istoriografice diverse. O atenție specială am acordat documentării la Secția de geografie și hărți a Bibliotecii Congresului, unde am urmărit reprezentările cartografice ale regiunilor românești în hărțile, mapamondurile și portulanele din secolele X — XV, încercând să mă edifice asupra datării și a locului lor de proveniență. Aceste categorii de izvoare, puse în circulație îndeosebi în centrele italiene, redau cu unele detalii în special zona litoralului pontic, fiind în mai mică măsură explicate în cazul regiunilor continentale învecinate.

Rezultatele notabile în munca de documentare am înregistrat la Dumbarton Oaks — Center for Byzantine Studies, dotat cu o bibliotecă de o valoare deosebită, specializată în istoria și civilizația bizantină și cea medievală est-europeană. Am putut consulta aici atât rarități bibliografice, cit și ultimele apariții editoriale din întreaga lume, depistând izvoare neluate până în prezent în considerație privind istoria românească medievală și migrațiile triburilor turcece și mongole în zona meridională a Europei Răsăritene și în Peninsula Balcanică.

O atenție specială am acordat vizitării muzeelor, îndeosebi spre a identifica materiale arheologice provenind din regiunile carpatodunărene și din regiunile învecinate și a celor cu analogii în spațiul românesc, pentru a obține repere mai exacte asupra încadrării cronologice și culturale a descoperirilor și monumentelor din România. Din acest punct de vedere, cit și pentru familiarizarea cu diverse aspecte ale civilizației americane și mondiale foarte utilă a fost vizitarea Muzeului Național al Istoriei Americane, Galeriei Naționale de Artă, Galeriei Arthur Sackler, Muzeului Hirshhorn etc. În timpul staționării la Washington am avut ocazia să intru în contact și să abordez subiecte de interes comun cu mai mulți istorici americani și din alte țări, aflați temporar în Statele Unite: Robert Thomson, Al. Kazdan (Dumbarton Oaks), Paul Hiemstra (Fundația Fulbright), P. Snipes (New York), Katherine Verdery (Baltimore), N. Oikonomides (Toronto), C. Constantinides (Ioannina), Al. Grishin (Canberra) etc. Cu acest prilej m-am informat în legătură cu anumite direcții de cercetare din S.U.A. și asupra modului în care istoria românească și lucrările specialiștilor români sînt cunoscute și apreciate în străinătate.

Din Washington am întreprins o călătorie de o zi la Baltimore, pentru a vizita Muzeul de Artă și Galeria de Artă Walters, unde am avut ocazia să văd o mare expoziție de carte medievală cu miniaturi din vestul Europei.

Între 17 și 27 iulie am lucrat la Institutul de Arheologie și la Biblioteca de Studii de la Universitatea Californiei din Los Angeles. La Institutul de Arheologie m-am interesat de mijloacele moderne de prelucrare a materialelor arheologice în laboratoare specializate și de sistemul cercetărilor interdisciplinare, iar la Biblioteca de Studii a Universității Californiei am continuat adunarea de informații din cronicile și geografiile orientale referitoare la estul Europei. Asupra acestor aspecte m-am întreținut cu prof. dr. Ernestine Elster de la Institutul de Arheologie și cu prof. dr. Robert Benson de la Secția de istorie medievală. Rezultate revelatoare privind datarea complexelor arheologice, renumite în întreaga lume, au fost obținute la laboratorul de utilizare a carbonului radioactiv, pus la punct de prof. dr. W. F. Libby, laureat al premiului Nobel. La Los Angeles am avut ocazia să vizitez County Museum of Art, remarcabil, între altele, prin colecția sa de antichități greco-romane, orientale și occidentale, unele cu analogii apropiate în spațiul dacic și românesc. Între exponatele deținute de muzeu se află și un bogat lot de ceramică orientală de tip Kashan (secolul al XIII-lea) și Iznik (secolele XV — XVI), care a avut o anumită circulație și în regiunile de la nordul Dunării Inferioare.

Următoarea etapă a stagiului de documentare s-a desfășurat la Cambridge-Boston între 27 iulie și 7 august, unde am lucrat la Biblioteca Wiedener și la Institutul de Studii Ucrainene din cadrul Universității Harvard, cel mai vechi așezământ de acest fel din America, precum și la Boston Public Library. Din bogatul și valorosul fond de carte din patrimo-

niul Universității Harvard am consultat diverse colecții de cronici slave și orientale cu referiri la ținuturile de la Dunărea de Jos în perioada medievală, precum și lucrările apărute în Statele Unite în ultimii ani despre popoarele est-europene și balcanice. Pentru a mă edifica în legătură cu anumite aspecte ale unor probleme controversate, discuțiile cu prof. dr. Omeljan Pritsak, director al Institutului de Studii Ucrainene și orientalist de notorietate mondială, cu o paletă de preocupări impresionantă, mi-au fost de un real folos. Paralel cu munca de bibliotecă, am vizitat mai multe muzee cu remarcabile colecții de obiecte de artă cu analogii și în spațiul românesc: Museum of Fine Arts, Fogg Museum of Art și Arthur M. Sackler Museum.

Ultimul centru unde m-am deplasat în cadrul programului avizat de International Research and Exchanges Board a fost New York-ul, unde am rămas între 7 și 22 august. Cea mai mare parte a timpului afectat muncii de documentare l-am împărțit între New York Public Library și Metropolitan Museum of Art, în primul obiectiv pentru a-mi completa informațiile bibliografice, iar în cel de-al doilea pentru a mă familiariza cu diferite monumente și obiecte din epoca migrațiilor și din evul mediu, provenind din toate zonele Europei, din Asia Centrală, Orientul Apropiat și Îndepărtat etc., a căror analiză relevă interconexiuni între vechile civilizații pe arii întinse și direcțiile unor curente culturale. Dintre celelalte muzee new-yorkeze vizitate, menționez Guggenheim Museum, Cooper Hewitt Museum și National Academy of Design. Discuțiile avute cu dr. Maria Zobiaș mi-au clarificat anumite rezultate la care a ajuns în ultimii ani cercetarea americană în domeniul turcologiei.

În cadrul serii românești, organizate la 19 august la sediul Bibliotecii Române din New York, am susținut comunicarea „Considerații asupra continuității și unității poporului român”, la care a asistat, alături de ambasadorii României acreditați pe lângă Casa Albă și Organizația Națiunilor Unite, un numeros public.

În timpul sejurului în Statele Unite au fost perfectate schimburi de publicații de specialitate între Institutul de Istorie și Arheologie din Iași și centre de cercetări din Washington și Cambridge.

Stagiul de documentare în S.U.A. mi-a oferit posibilitatea de a lua contact cu o bogată literatură americană și vest-europeană privind istoria românească din epoca veche până la contemporaneitate. Pe lângă unele studii recente care au un mod obiectiv de tratare, ce face cinste autorilor lor (K. Hitchins, K. Verdery, D. Dvoičenko-Markov, G. Bo-

bango, St. Fischer—Galați, P. Hiemstra, P. D. Quinlan, L. Watts, L. Kristof etc.), am constatat proliferarea lucrărilor cu un vădit caracter tendențios. Din această categorie se detașează cele ce caută să acrediteze ideea existenței unei „probleme” a Transilvaniei, în care se contestă continuitatea dacoromană la nordul Dunării, se diminuează rolul românilor în trecutul spațiului intracarpatic, se prezintă deformat marile evenimente din 1784, 1848, 1918, 1940—1946, supra-licitându-se însemnătatea elementului maghiar în Transilvania etc. Lucrările cu această tentă reprezintă de obicei aportul unor „specialiști” din emigrația maghiară, cărora li s-au asociat câteodată și istorici din Occident, mai mult sau mai puțin bine intenționați. Nu lipsesc nici încercările de prezentare nereală a situației etnico-politice din Basarabia și Bucovina din trecut sau din epoca contemporană, în special în lucrări datorate emigranților ucraineni. În alte studii se exagerează asupra persecuțiilor la care au fost supuși evreii în preajma și în timpul celui de-al doilea război mondial, dându-se impresia că în România antisemitismul s-a manifestat aproape la fel de virulent ca în Europa Centrală. Pe de altă parte, am remarcat că în numeroase sinteze de istorie universală editate în ultimii ani în Statele Unite și în alte țări din Vest cu prestigiu cultural se ignoră aportul poporului român la diferite evenimente majore europene. O atare situație decurge în mare parte din faptul că numărul lucrărilor de referință elaborate în România, timpurie în ultimul timp în limbi de circulație mondială, este extrem de limitat, resimțindu-se totodată lipsa unor tratate și compendii de istorie românească. În același timp, prezența studiilor cercetătorilor români în reviste de specialitate din străinătate și în actele congreselor internaționale este foarte limitată, ceea ce îngreunează receptarea poziției lor în diverse probleme istorice controversate.

În ansamblu, apreciez călătoria de documentare în Statele Unite ale Americii drept foarte fructuoasă, aceasta dându-mi posibilitatea de a xerografia mii de pagini din volume greu accesibile, având conexiuni cu istoria medievală românească, de a-mi procura cărți de specialitate, de a studia materialele din colecțiile muzeelor, de a dialoga și de a stabili raporturi de colaborare cu savanți de prestigiu. Stagiul de documentare m-a ajutat substanțial în colectarea unui material informativ prețios în legătură cu temele de cercetare în curs de elaborare și cu acelea avute în vedere pentru anii următori.

VICTOR SPINEI

PRIMUL SIMPOZION BALCANIC DE NUMISMATICĂ (VARNA, 1988)

În timpul stagiului de documentare, consumat cu un an înainte în Bulgaria (v. *Arheologia Moldovei*, 13, 1980, p. 266—267), cunoscuta numismată, prof. dr. Jordanka Jourokova îmi mărturisea intenția sa de a acționa cel mai mult în vederea strîngerii legăturilor dintre numismații din zonă și, în consecință, de a iniția organizarea unor manifestări științifice regionale. Am fost de acord că specificul problematicii impune asemenea forme de contacte științifice, îndreptățite să răspundă cu mai multe șanse de succes întrebărilor pe care le ridică cercetarea.

Și iată că, în urma unei amabile invitații, între 10—11 octombrie 1988 am avut ocazia să iau parte la acest *Premier Symposium Balkanique Numismatique*, dedicat unei teme majore nu numai pentru numismatică, ci și pentru întreaga istorie a sud-estului european: *La circulation de monnaies en Europe du Sud-Est depuis l'époque d'Auguste jusqu'à la chute de Constantinople*. Organizatorii — Academia Bulgară de Științe, Institutul și Muzeul de Arheologie Sofia, Ministerul Culturii, Societatea Numismatică Bulgară, autoritățile locale din Varna ș.a. — au făcut tot posibilul pentru a asigura condiții optime de desfășurare a lucrărilor. Acestea, ca și găzduirea propriu-zisă a participanților, au beneficiat de serviciile impecabile ale marelui complex hotelier al Academiei

Bulgare de Științe de la „Nisipurile de Aur”, renumita stațiune turistică din apropierea Varnaei. Un hotel modern, care are câteva sute de locuri, restaurante, săli de recepție și de conferințe, baruri, mici standuri comerciale — conturează oarecum facilitățile pe care le oferă acest impunător ansamblu.

După o scurtă reuniune de deschidere a simpozionului, în cursul căreia am fost salutați, printre alții, de către prof. dr. Petko Pavlov — președintele Comitetului de organizare și, totodată, al Societății Numismatice Bulgare —, și de prof. dr. Veltzar Velkov — directorul Institutului și Muzeului de Arheologie Sofia —, noi, oaspeții, ne-am împărțit, potrivit preocupărilor, între cele două mari secții („Antichitate” și „Evul Mediu”). Cele 19 comunicări susținute la secția „Antichitate” au abordat o multitudine de teme, numai simpla lor enumerare indicând suficient de elocvent însemnătatea multora dintre ele — care au depășit substanțial cadrul numismaticeii —, fără a mai stăruși și asupra conținutului lor. De aceea, în rândurile care urmează, voi aminti doar câteva dintre subiectele abordate în cadrul simpozionului, care mi-au reținut în mod aparte atenția.

Dr. Borianka Rousséva (*Le trésor monétaire de la période hellénistique, découvert dans le village de Malza, de la région de Nova Zagora*) a susținut — în cadrul unei demonstrații

bine articulate — venirea în Thracia a unor mari loturi de monede elenistice, gata constituite în sud, ca și, pe alt plan, posibilitatea divizării monetăriei thasice de argint în patru grupe stilistice, ultima plasându-se pe la 70—60 î. e. n., ceea ce reprezintă o apropiere de cronologia avansată de către H. Čeka și, care, de asemenea, poate determina o mai bună înțelegere a fenomenelor similare nord-dunărene. Prof. dr. Jordanka Jouroukova — energică animatoare a numismatiei bulgare, cit și a acestui simpozion — s-a referit într-o scurtă sinteză la relațiile dintre orașele elenistice, Rhometalkes și români, așa cum se desprind ele din analiza descoperirilor monetare (*Le monnayage et la circulation monétaire en Thracie pendant le règne d'Auguste*). Potrivit materialului cunoscut, savanta bulgară a conchis că cetățile de pe litoral, cum erau Byzantium, Mesambria sau Chalcedon, se aflau supuse autorității lui Rhometalkes. Dacă la aceasta se adaugă și controlul roman exercitat asupra regatului thrac, înțelegem mai clar de ce activitatea atelierului mesambriot se poate recunoaște, atât în emisiunile lui Rhometalkes, cit și în cele augustane. Dr. Dimitre Draganov a prezentat câteva contramărci de pe unele monede romane sau autonome, relevând totodată că circulația monetară era riguros reglementată pe teritoriile orașelor cu administrație proprie (*Des contramarkes, des villes de la Thracie et de la Mésie Inférieure*). Continuând cercetările sistematice întreprinse în ultimul timp de către numismații unguri, dr. Melinda Torbagui a subliniat o serie de aspecte însemnate ale circulației monetare din regiunea Dunării mijlocii, scoțind în evidență și persistența emisiunilor celțice în zonă, chiar și după ce Pannonia devenise provincie romană (*Début et développement du monnayage romain en Pannonie*). În timpul săpăturilor arheologice de la Novae, desfășurate în anul 1985, a fost dezvelit și un important sanctuar mithraic, care a furnizat un depozit monetar constituit din 108 piese, eșalonate între Vespasianus și Gordianus III (241—243). Pornind de la aceste date, dr. Vărbhinka Naidenova presupunea că întregul complex a fost distrus în cursul atacurilor gotice din anii 248—250 (*Le trésor des monnaies de Novae*). Dr. Bistra Bojkova a analizat cu multă acuratețe circulația monetară din prima jumătate a secolului IV și s-a oprit îndecsebi asupra celor 40 de tezaure găsite pînă acum în Bulgaria (*Problèmes de la circulation monétaire dans nos terres au cours de la première moitié du IVe s.*); totodată, autoarea a reușit să determine câteva noi tipuri, care nu au fost pînă acum menționate în RIC, ceea ce ne face să așteptăm cu mare interes publicarea studiului său. La rîndul său, dr. Dotchka Vladimirova Aladjova, în comunicarea sa (*Certains problèmes du monnayage au cours du Ve s.*) s-a

oprit asupra emisiunilor din secolul V, care, după cum este știut, pun în fața cercetării grele chestiuni de determinare și interpretare. Și alte comunicări, cum au fost cele prezentate de către dr. D. Nikolov, dr. Alexandra Milcheva, R. Kazandjian, B. Boritch, dr. S. Ivanov, B. Plakidov, dr. I. Karatoyov, M. Latehev, K. Roev și Em. Christov, au atacat o gamă variată de subiecte oglindind, altfel profunzimea la care poate ajunge cercetarea numismatică, cit și implicațiile istorice care decurg din rezolvarea problemelor pe care le ridică aceasta.

Deși, după cum se poate deduce, la lucrările secției „Evl Mediu” nu am putut asista, credem că nu este lipsită de interes menționarea citorva dintre temele tratate la Varna: emisiunile de cupru bătute la Constantinopol pentru Justinian I (G. Gekov), tezaurul de la Nanovitzia (dr. Z. Hristova), un nou tip de monedă de aur din prima jumătate a secolului XIII (I. Jordanov), circulația pieselor din Constantinopol și Thessalonie la Tirnovo în secolele XIII—XIV (dr. K. Dotehev) ș.a.

Datorită unor motive la care nu doresc să mă gîndesc, la Varna nu am putut participa decît doi numismați români, dr. Constantin Preda și cel care vă împărtășește aceste impresii, ambii la secția „Antichitate”. Specialistul bucu-reștean, continuînd preocupările sale mai vechi, a reluat analiza descoperirilor monetare intracarpătice, mai cu seamă după retragerea aureliană (*La circulation intra-carpatique des monnaies romaines*), și a reliefat faptul că nu există o întrerupere a afluxului de monede, ci numai o încetinire a sa. În ceea ce mă privește, prin prezentarea comunicării *Les monnaies romaines à l'Est de Carpathes pendant les IIIe—IVe siècles*, am urmărit doar să ofer alte posibile puncte de vedere asupra unor fenomene numismatice, tratate pînă nu demult unilateral.

Întregul simpozion a fost dominat de atmosfera prietenească în care s-au desfășurat lucrările sale. Comunicările și discuțiile au fost de maxim interes, la obiect și generatoare de speranțe pentru progresul numismatiei. Nu rămîne decît, ca asemenea întîlniri să poată fi continuate, iar o viitoare Secletate Numismatică Balcanică să devină o realitate. În această privință, pentru ca asemenea inițiative și idei să nu devină simple dorințe, socotim că Societatea Numismatică Română trebuie să-și spună cit mai repede cuvîntul: să organizeze al doilea Simpozion Balcanic de Numismatică și să facă demersurile necesare în vederea constituirii unei uniuni a numismaților din Balcani.

VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA

REUNIUNEA CONSILIULUI INTERNAȚIONAL DE TRACOLOGIE DE LA PLOVDIV DIN OCTOMBRIE 1990

Conducerea Institutului de Tracologie din București a trimis la Plovdiv, în seara zilei de 8 octombrie, o delegație din 4 persoane (Prof. dr. doc. Mircea Petrescu—Dimbovița, dr. G. Popilian, Saviana Diamandi și Marius Alexianu) pentru a participa la reuniunea Consiliului Internațional de Tracologie, precum și parțial, pînă în ziua de 14 octombrie, la lucrările celei de a șaptea ediții a manifestării științifice, devenită tradițională, „Săptămînilor philippopolitane”, privind istoria și cultura tracilor, organizată de Direcția muzeelor, galeriilor de artă și bibliotecilor din Ministerul Culturii, Institutul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe din Sofia și Consiliul Municipal al orașului Plovdiv, cu contribuția Asociației Internaționale *Terra Antiqua Balcanica*.

După o ședere de câteva ore la Sofia, în dimineața zilei de 9 octombrie, cu care prilej s-a luat contact și cu conducerea Institutului de Tracologie, membrii delegației române s-au deplasat la Plovdiv, mergînd direct la Muzeul Arheologic, conform indicațiilor din program. Tot la Muzeu s-au mai prezentat și cinci tineri arheologi, dintre care patru bursieri (Al. Avram și Radian Andrei din București, Octavian Bounegru din Iași și Vasilica Lungu din Tulcea) și un altul (G. Trohani din București) cu drept de autor, care urmau să

participe la ședințele de comunicări ale „Săptămînilor philippopolitane” din acest an. Deci, în total țara noastră a fost reprezentată prin nouă persoane la această manifestare științifică internațională, la care fuseseră invitați de organizatori 90 din strălămate, fiind prezenți numai 60. În ceea ce privește bursele, din cele 20 oferite de organizatori, s-a beneficiat numai de 15, restul de 5 neputînd fi repartizate, din lipsă de solicitanți. Toate problemele de cazare, drept de autor și burse au fost soluționate prompt și cu bunăvoință de doamna E. Mitrentzeva, de la Muzeul Arheologic din Plovdiv.

În dimineața zilei de 10 octombrie a avut loc la Casa de Cultură și Tehnică deschiderea oficială a manifestării științifice prilejuită de cea de-a șaptea ediție a „Săptămînilor philippopolitane”, cu care prilej au adresat salutul lor participanților prof. dr. R. Katinčarov, director general al Muzeelor, Galeriilor de Artă și Bibliotecilor din cadrul Ministerului Culturii și președinte al Comitetului de organizare, Todor Petkov, primarul orașului Plovdiv și președinte al seminarului și prof. dr. Al. Fol, director al Institutului de Tracologie din Sofia și director al seminarului. În încheiere, prof. dr. Al. Fol a prezentat nr. 0 al revistei *Orpheus* de studii indoeuropene, paleobalcanice și tracice, publicație a

Consiliului Internațional de Tracologie, a Fundației Europene Drăgan și a Asociației Internaționale *Terra Antiqua Balcanica*, tipărită în 1990 de Editura Nagard din Milano, având ca redactor șef pe prof. dr. Ivan Marazov și ca secretar și traducător în engleză pe Nedyalka Chakalova.

În cele ce urmează ne vom referi în primul rând la ședința Consiliului Internațional de Tracologie din ziua de 10 octombrie, la care, din partea României au participat subsemnatul și, cu aprobarea conducerii Consiliului, doamna Saviana Diamandi, din partea Institutului de Tracologie din București. Din alte țări au mai fost prezenți prof. dr. Al. Fol, prof. dr. R. Katinčarov și prof. dr. Margarita Tačeva, din Bulgaria; prof. dr. Nicolai Merpert, președintele Consiliului Internațional de Tracologie, prof. dr. Leonid Gindin și dr. Irina Kalouzskaia, din U.R.S.S.; dr. Helmut Parzinger, din Germania; dr. Fred C. Woudhuisen din Olanda, precum și alți cîșiva delegați reprezentanți ai unor membri ai acestui Consiliu. Ședința Consiliului a avut loc numai în dimineața zilei de 10 octombrie, cu cinci puncte la ordinea de zi, urmînd după masă o ședință de lucru cu organizatorii viitorului Congres Internațional de Tracologie.

Delegația română, în ședința de dimineață a Consiliului, s-a străduit să susțină propunerile făcute de conducerea Institutului de Tracologie la București și la cel de-al XIII-lea Colocviu Național de tracologie din septembrie 1990 de la Satu-Mare, respectiv includerea prof. dr. doc. D. Berciu în colectivul de conducere al Consiliului, acceptarea cîșbur patru membri din partea României, propuși pentru Consiliu (prof. dr. doc. D. Berciu, directorul Institutului de Tracologie, dr. Petre Roman, directorul adjunct al Institutului de Tracologie, prof. dr. doc. M. Petrescu-Dimbovița, președintele Filialei din Iași a Institutului de Tracologie și prof. dr. Gr. Brăncuș, lingvist din București), precum și includerea prof. dr. I. Niculiță de la Chișinău între membrii Consiliului din U.R.S.S.

În cele ce urmează ne vom referi la felul cum au fost soluționate aceste propuneri în cadrul discuțiilor privitoare la următoarele cinci puncte ale ordinei de zi ale acestei ședințe de lucru: 1. Propunerea schimbării numelui Consiliului Internațional de Tracologie și ale amendamentelor care rezultă din statut. În acest scop s-au făcut mai multe propuneri, membrii Consiliului adoptînd propunerea română, respectiv de a se scoate din titulatura Consiliului „Studiile paleo-balcanice”, denumindu-se „Consiliul Internațional de Studii indoeuropene și tracice”, avîndu-se în vedere că tracicii nu sînt răspîndiți numai în Balcani, 2. Alegerea unui președinte de onoare al Consiliului. La acest punct prof. dr. Fol a susținut alegerea prof. dr. J. C. Drăgan în această calitate, avîndu-se în vedere, printre altele, concursul acordat apariției publicației *Orpheus* și altor publicații, precum și organizarea unor manifestări științifice internaționale din domeniul tracologiei la Roma, Palma de Mallorca, Boston, Spoleto și Florența. În acest context s-a avut în vedere și concursul pe care îl poate acorda organizării viitorului congres internațional de tracologie. Cei prezenți au fost de acord cu această propunere, care a fost susținută de conducerea Consiliului Internațional de Tracologie. Tot la acest punct al ordinei de zi, a fost propus și cooptat printre secretarii Consiliului dr. Petre Roman din partea României. 3. Alegerea de noi membri al Consiliului. La acest punct s-au acceptat toate propunerile făcute în scris din partea institutelor și membrilor Consiliului. În ceea ce privește țara noastră s-au aprobat în întregime propunerile din scrisoarea conducerii Institutului de Tracologie din București, respectiv prof. dr. doc. D. Berciu, dr. P. Roman, prof. dr. doc. M. Petrescu-Dimbovița și prof. dr. Gr. Brăncuș. La propunerea prof. dr. Petrescu-Dimbovița, a fost acceptată și includerea printre membrii din U.R.S.S. ai Consiliului a prof. dr. I. Niculiță de la Universitatea din Chișinău. De asemenea, s-a propus de prof. dr. A. Fol, ca să fie acceptați în Consiliu și doi membri din partea Albaniei, propunere susținută și de prof. dr. M. Petrescu-Dimbovița, care a apreciat în mod deosebit activitatea științifică desfășurată de prof. Prendi

și de alți arheologi albanezi. 4. Discuțarea nr. 0 al revistei *Orpheus*. Cu acest prilej s-au adus de prof. Al. Fol mulțumiri domnului prof. J. C. Drăgan pentru ajutorul acordat la imprimarea acestui număr al revistei. În primul rând s-a pus în discuție titlul revistei, *Orpheus* sau eventual *Zalmoxis*, *Zagreus* ori *Paleobalcanica*, optîndu-se în cele din urmă pentru *Orpheus* cu subtitlul *Journal of Indo-European and Thracian Studies*. În continuare, s-a discutat conținutul și oportunitatea apariției a două numere pe an. În ceea ce privește această din urmă problemă, s-a arătat de către dl. E. Davanzo că este indicat, din punct de vedere tehnoredacțional, să apară un singur număr pe an, întrucît Fundația Drăgan mai are o publicație, *Ponto-Baltica*. De asemenea, pentru o mai mare operativitate, s-a propus un comitet de redacție restrîns, sub conducerea prof. dr. I. Marazov. Rubricile tematice și tirajul urmează să fie stabilite ulterior. 5. Fixarea datei și locului celui de-al VI-lea Congres Internațional de Tracologie. Această problemă a fost discutată de prof. J. C. Drăgan și Al. Fol, propunîndu-se de către primul trei localități, respectiv Milano, Roma și Palma de Mallorca, în care s-ar putea organiza acest Congres. Avîndu-se în vedere posibilitățile mai favorabile de organizare la Palma de Mallorca, s-a optat în cele din urmă pentru această localitate, în care urmează să aibă loc în 1992 acest mare Congres, precum și cel de-al VII-lea Colocviu Internațional de Tracologie, organizat de Centrul Internațional de Studii tracice din cadrul Fundației J. C. Drăgan. În ceea ce privește tema Congresului, s-au făcut mai multe propuneri, optîndu-se pentru *Europa Indoeuropaea. Traco-celto-illiri*. Pentru susținerea acestei teme s-a avut în vedere și faptul că anul 1992 este considerat și ca an al Europei unite.

În continuare, în zilele de 11, 12, și 13 octombrie membrii delegației române a Institutului de Tracologie prezenți la Plovdiv, cîș și ale altor instituții de arheologie din țară, au participat la comunicările seminarului „Săptămînilor philippopolitane” de istorie și cultură tracă, la care au susținut următoarele comunicări: 1) *Le problème des agglomérations „prolourbaines” du complexe Cucuteni-Tripolite* (M. Petrescu-Dimbovița); 2) *Le problème des centres „urbains” protoaces de la Plaine du Danube* (G. Trohani); 3) *Le territoire oriental de la Dacie préromaine sur la voie de l'urbanisation* (Marius Alexianu); 4) *L'organologie comme recherche thracologique* (Saviana Diamandi). Comunicările susținute de membrii delegației române au fost bine apreciate de cei prezenți, fiind urmate de discuții interesante. De asemenea, au fost urmate cu interes și discuțiile la care au participat unii dintre membrii delegației române (Al. Avram, M. Petrescu-Dimbovița) relativ la unele teze din comunicările susținute în aceste zile de specialiști din diferite țări. Totodată, în timpul acestor trei zile au avut loc și contacte personale, precum și schimb de publicații cu membrii altor delegații, contribuîndu-se și pe această cale la o mai bună apropiere. În după amiaza ultimei zile (13 octombrie), după încheierea programului de comunicări, membrii delegației române (M. Petrescu-Dimbovița, S. Diamandi și M. Alexianu) au fost invitați la Muzeul Arheologic din Plovdiv de către doamna Ek. Mitrentzeva, oferindu-li-se cărți și reviste din domeniul arheologiei pentru a fi aduse în țară, ca răspuns la primirea publicațiilor de tracologie din România, care, după ce au fost prezentate în cadrul ședinței de lucru a Consiliului Internațional de Tracologie, au fost donate Muzeului Arheologic din Plovdiv, conform indicațiilor primite din partea Institutului de Tracologie din București. În afară de activitatea mai sus-menționată, membrii delegației române au vizitat unele dintre monumentele arheologice și istorice din Plovdiv, impresionîndu-i grija cu care sînt întreținute și valorificate aceste monumente. În ziua de 14 octombrie ne-am deplasat la Sofia, unde am vizitat Muzeul Național de Istorie și, în încheiere, am avut o întîlnire cu prof. Margarita Tačeva, aleasă recent în Consiliul Internațional de Tracologie.

MIRCEA PETRESCU-DIMBOVIȚA